

Aardappelen: Sterke rassen overleven plaagjaar 2012

L. Delanote, K. Demeulemeester
J. Rapol, G. Viaene

Rassen met een goede plaagtolerantie dragen bij tot de teeltzekerheid van biologische aardappelen. De combinatie van laat planten en een vroege hevige plaagdruk in 2012 heeft dit uitdrukkelijk bevestigd. Sarpo Mira en Carolus hielden het zonder enige behandeling vol tot het einde van het seizoen.

Teeltverloop (tabel 1 en tabel 2)

De meeste rassen werden begin maart aangeleverd en werden meteen voorgekiemd. Dit gebeurde in voorkiemzakken die buiten werden opgesteld. Tot het planten werd verder geen bijzondere zorg aan de poters besteed. Voor alle rassen was het pootgoed grof (vnl. maat 35-50).

Door de aanhoudende regen, kon uiteindelijk pas op 24 mei worden geplant. Dit is ruim één maand later dan gebruikelijk, maar niet geheel uitzonderlijk. Ondanks de zeer lange voorkiemduur, waren de meeste poters gezond en in matig tot goede conditie met een mooie stevige kiem. Biogold, El Mundo, Obama en Frieslander waren het meest kiemlustig met kiemen van meer dan 2 cm. Bij Biogold werd er ook reeds wortelvorming waargenomen. De poters van Ballerina, Frieslander, Nicola, de CMK-rassen, Miss

Malina, Lady Anna en Montreal waren bij het planten al erg slap.

De goede voorkieming bleek ook uit de snelle opkomst. Na amper drie weken (12 juni) stonden alle rassen nagenoeg volledig boven (> 90 %). Enkel VDZ 03-94 bleef achter in opkomst (63 %). Dit ras was ook het minst gekiemd bij planten. Alle rassen kenden na planten een snelle jeugdgroei. Eind juni stond het gewas nagenoeg dicht.

Reeds kort na de opkomst werd bij meerdere rassen een opvallende groeistoornis vastgesteld. Deze werd terug gebracht naar een externe oorzaak van die aard dat beïnvloeding van de opbrengst verwacht kon worden. Daarom werd beslist om geen opbrengstbepaling of –verdere beoordelingen van de knollen te doen.

Plaaggevoeligheid (tabel 3)

Er werd expliciet voor geopteerd om geen enkele plaagbestrijding uit te voeren. De eerste plaag werd op 2 juli vastgesteld. Op 17 juli waren de meest plaaggevoelige rassen al volledig afgestorven. Deze rassen kenden een groeiduur van slechts anderhalve maand. Het loof van de rassen werd verwijderd van zodra 50 % van het bladoppervlak door aardappelplaag was vernietigd. Op 3 september werd het perceel geloofbrand. Carolus en Sarpo Mira stonden toen nog groen.

Op basis van de loofaantasting kan volgende rangorde worden opgesteld inzake plaaggevoeligheid:

- **Zeer gevoelige rassen** (17 juli meer dan 50 % plaagdood): Agria, Ballerina, Bionta, Frieslander, Obama, Miss Malina, Montreal
- **Gevoelige rassen** (25 juli meer dan 50 % plaagdood): El Mundo, Nicola, VDZ 03-94
- **Intermediair**: Biogold, Lady Anna
- **Sterk tegen plaag** (begin augustus minder dan 50 % plaagdood): CMK2004-001-002, CMK2006-070-005, Toluca
- **Zeer sterk tegen plaag** (groen tot einde seizoen): Carolus, Sarpo Mira

Tabel 1 - Teeltverloop

Voorteelt	
2011	Bloemkool eerste en tweede vrucht + rogge groenbemester
Bemesting	
29/03/2012	667 kg/ha Haspargit 15 % K ₂ O
29/03/2012	30 ton/ha biologische runderstalmest
Grondbewerking	
21/05/2012	Ploegen
23/05/2012	Rotoreggen
Planten	
24/05/2012	75 x 33 cm, met carouselplanter, kleine ruggen
Onkruidbestrijding	
31/05/2012	Aanaardend schoffelen
13/06/2012	Vingerwieders + aanaardend schoffelen
27/06/2012	Aanaarden
Gewasbescherming	
	Geen behandeling tegen plaag

Besluit

Voor de late plantdatum heeft het seizoen 2012 getekend. Voorkiemen in voorkiemzakken bleek een goede strategie om de poters in goede conditie te houden.

De vroege en hevige plaagaantasting begin juli zorgde voor een stevige selectie. Niettemin lijken er naast Sarpo Mira ook enkele beloftevolle nieuwe selecties aan te komen.

Rasbeschrijving basis ervaring voorgaande jaren

Voor de rassen met een intermediaire tot sterke plaagresistentie, kunnen we volgende ervaringen meegeven op basis van de voorgaande jaren:

Biogold (meerdere jaren in proef) is een vroegrijp ras met een vrij goede plaagtolerantie en een goede culinaire kwaliteit. De knollen koken licht bloemig en zijn frietgeschikt. In jaren met hoge plaagdruk toont Biogold zich bedrijfszeker. In droge jaren, zoals dit in 2010 en 2011 het geval was, blijft de productie evenwel achter. Biogold heeft ook een hoge stikstofbehoefte.

Carolus (2011) is een middellaat ras met een goede plaagtolerantie en een hoog opbrengstpotentieel. De knollen zijn rondovaal met een goed uitzicht. Kenmerkend zijn de licht rode ogen. Carolus kookt zeer bloemig. Het uitzicht en de smaak vielen tegen bij de kookproef in 2011. De frietbakindex was goed.

Sarpo Mira (meerdere jaren in proef) is een laatrijpe, robuuste en plaagresistente aardappel. Het gewas start traag op, maar groeit daarna lang en fors door. Hierdoor is een hoge opbrengst mogelijk. De presentatie van de licht rode knollen is eerder matig. Sarpo Mira is witvlezig en kookt bloemig. De smaak is doorgaans voldoende. Sarpo Mira is ook frietgeschikt.

Toluca is een middellaat ras met een goede plaagtolerantie en heeft een hoog opbrengstpotentieel. Vroegtijdig loofdoden is nodig opdat de knollen als tafelaardappel in de maat zouden blijven. De rondovale knollen presenteren eerder matig. Toluca kookt vast tot licht bloemig en is aanvaardbaar qua smaak. Toluca is niet frietgeschikt.

Tabel 2: Beoordeling knol en gewas

Ras	Potermaat	Kieming bij planten (cm)	Vastheid poters	Opkomst (%) 12/jun	Stengels per struik		
Agria	35-50	0,5-1	8	96	ab	2,8	e
Ballerina	35-50	0,5-1	3	91	abcd	3,8	bcd
Biogold	35-55	2-4	7	89	bcd	4,2	b
Bionta	35-45	0,5-1	6	95	abc	5,5	a
Carolus	35-50	0,5-1,0	7	92	abcd	3,6	bcd
El Mundo	35-55	2-2,5	5,5	97	a	5,7	a
Frieslander	40-55	2-10	4	83	d	3,5	cd
Nicola	35-50	0,8-1	5	96	ab	3,8	bcd
Obama	35-45	2-3	7,5	87	cd	3,3	d
Sarpo Mira	35-50	1-2	6	89	bcd	3,9	bc
Toluca	35-50	1-5	7	98	a	4,0	bc
CMK2004-001-002	35-50	1,5-2	5	94		3,5	
CMK2006-070-005	35-50	1,5	4	94		2,9	
Miss Malina	35-50	0,5-1,5	5	87		3,2	
Lady Anna	35-50	1-1,5	4,5	84		3,4	
Montreal	35-50	1,5-3	5	94	abc	4,0	bc
VDZ 03-94	35-50	0,5	8	63	e	3,5	bcd
Gemiddelde				90		3,8	
V.C. (%)				8,06			
p-waarde				< 0,01**		< 0,01**	
schaal	1= 9=		zeer slap zeer vast				

Waarden gevolgd door een zelfde letter zijn niet significant (P0,05) verschillend

Tabel 3: Beoordeling aardappelziekteaantasting loof

Ras	Aardappelziekteaantasting loof ²									
	2/jul	4/jul	17/jul	25/jul	2/aug	17/aug	24/aug			
Agria	9,7	b	9,3	bc	3,3	de	-	-	-	-
Ballerina	9,7	b	9,3	bc	1,6	f	-	-	-	-
Biogold	10,0	a	10,0	a	6,9	b	6,6	3,1	0,3	-
Bionta	10,0	a	9,7	ab	4,3	cd	-	-	-	-
Carolus	10,0	a	10,0	a	10,0	a	10,0	10,0	9,8	9,0
El Mundo	10,0	a	9,8	ab	5,4	c	5,3	3,4	0,7	-
Frieslander	9,5	c	9,0	c	2,0	ef	-	-	-	-
Nicola	9,8	ab	9,6	ab	5,0	c	4,3	2,4	0,1	-
Obama	10,0	a	9,8	ab	4,0	cd	-	-	-	-
Sarpo Mira	10,0	a	10,0	a	9,2	a	10,0	10,0	8,5	9,6
Toluca	10,0	a	10,0	a	9,8	a	9,8	9,7	1,1	-
CMK2004-001-002	10,0		10,0		9,0		8,0	5,0	0,0	-
CMK2006-070-005	10,0		10,0		9,9		9,8	6,0	0,2	-
Miss Malina	10,0		9,6		4,0		-	-	-	-
Lady Anna	10,0		10,0		8,0		5,5	3,0	0,0	-
Montreal	9,7	b	9,3	bc	2,4	ef	-	-	-	-
VDZ 03-94	10,0	a	9,7	ab	4,9	c	4,3	2,6	0,0	-
<i>Gemiddelde</i>	9,9		9,7		5,8		7,3	5,5	2,1	9,3
<i>V.C. (%)</i>	1,4		3,3		19,0					
<i>p-waarde</i>	<		< 0,01**		< 0,01**					
<i>schaal</i>	1=	<i>PD-schaal</i> ¹								
	9=									

¹ PD-schaal: 10 = niet aangetast; 0 = het gewas is geheel afgestorven, bladeren en stengels zijn verdroogd

² "- " = niet te beoordelen door gevorderde afrijping of plaag

Contactpersoon: Lieven Delanote (Inagro)

TEL: 051 27 32 50

E-mail: lieven.delanote@inagro.be